

СУЧАСНИЙ СТАН КРЕДИТУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

асп. Положій С.А., студент Чимирис Т.

За останні роки в економіці і банківській системі України відбулися радикальні зміни, обумовлені досягненням Україною політичної та економічної незалежності і переходом до розбудови соціально орієнтованої ринкової економіки.

У зв'язку з цим дослідження питань кредитування фізичних осіб в Україні набуває особливого значення, що зумовлює доцільність проведення досліджень для розвитку цього питання.

Певна особа, щоб підвищити свій соціально-економічний рівень життя, прагне більших доходів, тому часто люди розпочинають власну діяльність, що потребує значних коштів. У цей час вони звертаються до кредитування.

Питаннями щодо проблеми кредитування займалися вітчизняні вчені Л. Абалкін, Е. Гайдар, А. Іларіонов, А. Некипілов, М.Осьмовий, а також іноземні: Дж. Сакс, А. Ослунд, Л. Тейлор, Я. Корнай, Л. Бальцерович, В. Клаус.

Кредитування приватних осіб – це ринковий сегмент, що динамічно розвивається. Зараз на нього виходить усе більше банків, і завдяки зростанню конкуренції умови кредитування стають привабливішими для клієнтів.

Кредити, що надаються фізичним особам, умовно можна поділити на три групи: іпотечні, кредити на купівлю авто, споживчі кредити. Всі ці напрями активно розвивають більшість банків. Для одержання кредиту позичальник укладає з банком кредитний договір, у якому визначаються умови видачі та порядок погашення кредиту, права, обов'язки і відповідальність кожної зі сторін. Одночасно укладається договір застави (закладу) з позичальником або майновим поручителем - фізичною або юридичною особою/

Сьогодні українські банки значно відстають від західних кредитно-фінансових установ у частині надання різних видів кредитних послуг фізичним особам. В сучасних ринкових умовах тільки зростання реальних доходів населення та забезпечення високого рівня довіри до банків створюють умови, що сприяють збільшенню частки роздрібного бізнесу в банківському секторі. У зв'язку з цим особливого значення набувають питання розвитку ринку кредитування фізичних осіб.

Протягом останніх років більшість вітчизняних банків звертають значну увагу на розвиток послуг для приватних осіб. Особливо яскраво це твердження доводять банки з іноземним капіталом.

В сучасній Україні більшість населення не може собі дозволити купувати товари тривалого користування за рахунок поточних доходів. Майже половина працездатного населення має доходи, які не перевищують прожиткового мінімуму. Для цих категорій людей, а також пенсіонерів, інвалідів та інших малозабезпечених громадян придбання товарів тривалого користування стає неможливим.

Сьогодні споживчий кредит - важлива складова економіки і фінансового сектора, особливо в мегаполісах. По оцінках експертів, зараз частка споживчого кредитування по відношенню до ВВП складає 3,8%, що істотно нижче, ніж в країнах Західної Європи і США. Так, в Америці цей показник рівний 74%, в Європі - 50%.

Орієнтація на ринкові відносини передбачає нове розуміння споживчого кредиту, різноманітну економічну роль партнерів у процесі кредитування, зміни схеми їх стосунків. Новим у системі взаємин є участь товаровиробників, будівельних фірм у відтворюючому процесі, охоплюючи процес реалізації товарів. Споживчий кредит повинен пом'якшити кризу неплатежів у народному господарстві.

Для нормального розвитку ринку споживчого кредитування в Україні необхідно зробити ряд кроків, в першу чергу в законодавчій сфері.

Програми кредитування фізичних осіб повинні грати важливу роль в управлінні банком і банківськими послугами. У міру зростання свого освітнього цензу клієнти все частіше удаються до кредитування для підвищення рівня життя і узгодження планів своїх витрат з очікуваним доходом.

Звичайно, очевидно, що сучасна практика кредитування фізичних осіб на споживчі цілі далека від західної, якщо брати останню за еталон. Необхідно вести роботу, як в плані об'єктів кредитування, так і диференціація умов надання кредитів.

На закінчення слід зазначити, що об'єктивна умова, необхідна для широкого розповсюдження споживчого кредитування - це нормалізація політичного і економічного клімату в країні, включаючи впорядкування і чітке дотримання господарського законодавства.